

Podbořanské jméno Mikowetz, Olympijské časopisy 1936 a Postřižiny

Obrázky z dětství Pavla Wolfa z Podbořan

Jak jsme v prosinci slíbili, zveřejňujeme nyní pokračování zajímavých vzpomínek Pavla Wolfa, který své dětství prožil v Podbořanech.

Při pohledu na starou pohlednici Podbořan s křížovatkou pod kostelem, kde se mezi německými nápisy skví jméno Mikowetz, připomínám si nejtěplejší mládí v domě číslo 25 na náměstí, kam

kárem Pekou. Sportovci netušili, co přijde za pár roků; že ona kulisa vojáků bude nakonec symbolem zmařených padesáti milionů životů lidí a že budou nenávratně zničeny mnohé cenné památky.

Dobový pohled Podbořan s křížovatkou pod kostelem a s obchodem firmy Mikowetz.

Jsem se přistěhoval ze Světlé nad Sázavou, a kde jsem začal od svého půlroku života chápat svět. V přízemí domu byla hospodářská záložna; v ní byl můj otec od roku 1946 ředitelem. Nad kanceláři bydlela naše rodina. Dům býval asi honosný. Pokoje i kanceláře měly kachlová kamna vždy jedné barvy. Podle pokojů se lišily barvy kamen, všechna byla nahoře v rozích ozdobena glazovanými koulemi z kameniny, s průměrem asi dvaceti centimetrů. Podobné koule bývaly i na vrcholku zídek vrat u cukrárny Červenku a ve Strojeticích. Kachlová kamna se při „modernizaci“ zbourala.

Dům postavený v 30. letech na rohu náměstí patřil německému podnikateli jménem Mikowetz. Potvrdil to nálezná půda, kde jsme objevili ve světle zelených deskách svázané německé sportovní časopisy z letních olympijských her v Berlíně a zimních v Garmisch-Partenkirchenu 1936, kde bylo tužkou nadepsáno pro poštovní doručovatele jméno –Mikowetz. Od útlého mládí jsem z těchto časopisů znal kancléře Německaführera a jeho přísluhovače na tribunách při olympiádě v Berlíně. V časopisech byli sportovci světavBerlíně obklopeni spoustou krásných domů, řadou mohutných soch, stafážemi německých praporek se svastikou a kulisami „nabýskaných“ německých vojáků.

V zimních časopisech se výrazněji objevili i naši hokejisté s bran-

Později jsme vytušili, že německé obyvatelstvo z Podbořan o zlovlí nacismu a o koncentračních táborech nebylo informováno. Většina německých usedlíků byla z Podbořan odsunuta, část zůstala.

Později mi rodiče vyprávěli, že do našeho přistěhování bydlela paní Mikowetzová v bytě se svou mladíčkou dcerou. Paní se mého otce dovolila, zda může dceru ještě před odsunem vykoupat, otec samozřejmě souhlasil. Její manžel byl patrně ve válce na frontě a snad tam i padl. Po německých obyvatelích v domě zůstal nábytek. Obrazy a různé bytové doplňky si odvezl český nájemník, který nás předešel o rok dříve a odstěhoval

Současná fotografie vchodu do domu čp.25 s Hlubanskou ulicí. Veranda ustoupila přestavbě domu, vchod se také změnil. Ze záměru K. C. Neumanna, který r. 1879 tu byl chemikem, později technickým adjunktem. Po něm byl V. Peruc chemikem J. J. Weis, po něm Jan Lajbl (za mého příchodu byl již po více let technickým adjunktem a v pravdě technickým dirigentem závodu. Po něm Karel Pechar, můj předchůdce. Laboratoř byla v 1. patře nad cukrovárenským skladem 4x8 m s dvěma velkými okny a předlaboratoř.

Perucký cukrovar v době své největší slávy.

Mikowetzové. V záložně se zatím vyhazovaly německé tiskopisy a také kovové desky s plastickými vyraženými písmeny, která se pro tisk barvila.

Dům měl v patře verandu namířenou k silničnímu tunelu na Hlubany. Naverandu svítilo slunce od odpoledne až do večera, v létě tam bylo horko. Slunce při západu kreslilo na silnici skrz tunel dlouhý osvětlený ovál a stíny velkých stromů. Verandu měly od slunce chránit zelené voskované rolety, které byly k večeru dlouhým pražením zvláště cítit. Sestra se z verandy spojila s kamarádkami odnaproti jednoduchým drátovým telefonem z krabiček od krému na boty a pak si občas s polskými sestrami, Jad-

V domě bydlel nad námi v podkroví zaměstnanec záložny František Wiedemann. Neměl v bytě vodovod ani WC; musel si do podkroví nosit vodu na mytí a vlnět „noční nádobu“. Během roku 1953 jsme se stěhovali o patro výše, nebyla tam „telefonní“ veranda a k panu Wiedemannovi to bylo bližší. Politická situace mému otci nepřála. Musel odvézt auto Walter Junior do garáže na levý okraj Bierutovy ulice (dnes B. Němcové).

Zadní část hospodářské záložny – dům čp. 25 se vchodem a verandou od Mičurinovy (dnes Hlubanské) ulice, kde za méně reformy v roce 1953 hlídali vchod vojáci a z verandy si telefonovaly kamarádky přes ulici.

wigou Stockingerovou a její sestrou Evženou, telefonovaly. Pod verandou byl vchod do domu. Vchod během měnové reformy v červnu toho roku hlídali vojáci

Němec Egen, rozplýval se. Zato když naši dávali Němcům góly, moje sestra se mu škodolibě posmívala. Naši hokejisté Němce slavně porazili, ale ze soutěže odstoupili. Odstoupení z mistrovství bylo povinným gestem, mělo být projevem smutku z úmrtí Stalina a Gottwalda, přestože hokejisté mohli bojovat o 1. místo se Švédy při neúčasti Kanady a USA.

Jednoho večera nám přinesl pan Wiedemann od kancléře ukazat tajuplný temně modrofialový kuřík. Uvnitř byly na modrém sametu uloženy trubicové skleněné nástroje určené k masáži. Zhasli jsme a zapnulí přístroj do elektrické zástrčky. V neonových trubicích v podobě hřebenu pulsovalo a brnělo modré neonové jiskření. Léta jsem si myslel, že přístroje zůstanou jen ve vzpomínce, ale film Postřižiny je věrně připomenul.

Pavel Wolf, Kadaň

rok na zahradě

■ Připravuje Specializovaná prodejna Zahradkář v České ulici 167 Louny

■ Pěstujeme cibuli a pór

● Cibule

Konec března a začátek dubna je hlavním obdobím výsevů a výsadby cibule. Tato cenná zejména pro silice antibiotickým účinkem rostlina je náročná na slunce, její pěstování vestínou končí nezdarem. Vyžaduje otevřenou polohu, kde je zajištěno proudění vzduchu. Půda jí vyhovuje spíše lehčí, ale dobře zásobená živinami. Je to „rostlina druhé trati“, to znamená, že k předcházející plodině se hnojí hnojem, nebo kompostem. Je nevhodné zarývání zeleninových zbytků, či zeleného hnojení v čerstvém stavu. Z tohoto důvodu používáme k přípravě pozemku průmyslová hnojiva, a to přibližně takto: na podzim do 1 m² půdy zapravíme 30g superfosfátu, 25g síranu draselného a 25g hořké soli. Na jaře před setím přidáme ještě 40g síranu amonného. Při hnojení si musíme uvědomit, že klíčící semena jsou citlivá na vyšší koncentraci solí v půdě, a není tedy vhodné použít větší množství hnojiv. Navíc cibule (jako některé jiné zeleniny - např. okurky) nesnáší chlor a je vděčná za dodání síry nutné k tvorbě silic a sirných olejů, proto při doplňování živin používáme raději sírany.

Cibuli pěstujeme čtyřmi způsoby:

1) Při dobrých půdních podmínkách používáme na jaře přímý výsev. Taktó vypěstujeme cibuli s nejlepší skladovatelností. Na podzim po zrytí je vhodné záhon nahrubu urovnat, abychom na jaře spudou co nejméně hýbali. Jak hluboko z jara půdu načechráme (zryjeme, přepokeme), tak hluboko vyschne a semena pak nemají dostatek vláhy ke klíčení. Naznačíme si řádky 25 - 30 cm od sebe, a výsev provedeme řídce do hloubky 2 cm (po vzejití vyjednotíme cca na 10 cm od sebe). Pozemek pak lehce utáhneme (válcem, pěchováním). Práci ukončíme nejlépe v březnu.

2) Ze sazečky pěstujeme cibuli proto abychom dosáhli včasnosti a výnosnosti sklizeň. Skladovatelnost bývá horší. Výhodou se stává v případě, že máme méně vhodné půdní podmínky. Sazečku kupujeme raději na jaře, abychom neměli problémy s uskladněním. Chceme-li si vypěstovat svoji sazečku, vyséváme na 1 m řádku 3g semen. Při skladování sazečky pozor na teploty okolo 9°C, které podporují pozdější vyběhání do květu. Sazečka se skládá ze suché, drobnější nejlépe při teplotě okolo 0°C, větší naopak v teple kolem 25°C. Výsadbu provádíme v první polovině dubna do sponu cca 25x10 cm.

3) Pěstování ze sazenic (podob-

ně jako pór) je možné u všech odrůd, jako velmi vhodné se ukazují u velkoplodých cibulí (Globo s váhou cibule až 0,75 kg). Vyséváme v polovině února do skleníku nebo poloteplého pařeniště - pamatujeme na větrání. 500 sazenic vyprodukuje ze 3-4g osiva. Na záhon sázíme začátkem dubna, když mají rostlinky 3-4 listy a přebytečnou sadbu spotřebujeme v kuchyni jako čerstvou jarní nať.

4) V polovině srpna vyséváme prezimující odrůdy. U nás nejběžnější jsou Hiberna a Augusta. V řádku vyséváme o něco hustěji než na jaře. Výhodou je, že tyto odrůdy rychle rostou a poskytují ranější sklizeň ať ve formě zelenáčky nebo i suché cibule.

Správná doba sklizeň je když žlutne a polehne nať u dvou třetin porostu - staré kořeny již odumřely a nové dosud nevyrašily. Cibule „spí“ a lze ji snadno vytáhnout. Zmeškáme-li tuto dobu, rostliny se probudí do druhého vegetačního roku, což signalizují nové kořínky. V tomto okamžiku cibule ztratila skladovatelnost a navíc bude určitě napadena hnilobou. Jako jediné vhodné řešení je okamžitá zpracování.

● Pór

Vyžaduje půdu dostatečně zavlažovanou po celou dobu vegetace a dobře zásobenou živinami. Nejvyšší nároky má na obsah dusíku, proto je možné na podzim záhon vydatně pohnojit hnojem, nebo z jara po výsadbě a ujmoutí sadby několikrát zalít ledkem, síranem amonným nebo močovinou.

Český trh v poslední době zaplavila spousta nových odrůd, ve kterých se i mnohý odborník těžko orientuje. Nejdůležitějším faktem a zároveň zdrojem problémů je, že máme pór letního a zimního typu. Aby to však nebylo tak jednoduché, ze zahraničí se dodávají ještě odrůdy přechodné, se střední odolností proti mrazu.

Letní pór nesnese mráz, musí se tedy včas sklídit. Roste větší a delší než zimní odrůdy a tím je výnos použitelné hmoty vyšší. Zimní pór, jak již záznam napovídá, bez problémů přezimuje.

Na závěr ještě jedna poznámka k sazením. Sazenicím vypěstovaným z březnového výsevu před vlastní výsadbou zakrátíme kořeny i listy o třetinu, a abychom měli delší bílou část, vyryjeme 10 cm hlubokou brázdíčku, na jejíž dno rostliny vysadíme. Souběžně s jejich růstem je přibližujeme, a v září přihrábneme hrůbky jako u brambor. Pórek je delší než pěstovaný na rovině a zimní odrůdy bezpečně přezimují.

S přáním mnoha pěstitelských úspěchů **Otakar Parma ml.**

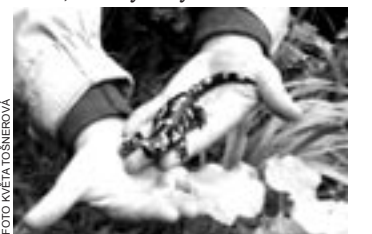
Vzácní a ohrožení živočichové na Lounsku, Zatecku a Podbořansku

● Ještě s námi žije...mlok skvrnitý

Další skupinou živočichů, kterou se budeme v našem seriálu zabývat, jsou obojživelníci a plazi. Celkově bylo do současnosti na území okresu zastíženo dvacet vesměs chráněných druhů.

Ještě ve středověku byl mlok považován za tajemné a jedovaté zvíře, zplozence pekla, který měl tu moc, že dokázal uhasit oheň. Patrně za to mohly žluté nebo žlutooranžové skvrny, které má mlok po černém těle. Skvrny upozorňují případně nepřítele na to, že je jedovatý a tedy nepoživatelný. Jedovatý sekret vylučuje mlok hlavně po stranách hlavy, ale částečně i po těle. Pro člověka je sekret nebezpečný jen, dostane-li se do očí. Skvrny jsou po těle rozmístěny tak, že se prakticky nenajdou dva stejní jedinci se stejným rozmístěním. Toho využívají i herpetologové při sledování místo značkování.

Životním prostředím mloka jsou čistě lesní potůčky a studánky, kde serozmnožuje. Dospělí jedinci pak další část života tráví mimo vodu. Při zimování někdy vhodná místa využívají i desítky jedinců. Přesto, že se jedná o nočního živočicha, můžeme se s ním setkat i ve dne

Podle starších údajů byl mlok na Lounsku poměrně vzácný. Při největším průzkumu byl jeho výskyt doložen již na více místech. Např. u Velichova, Letova, Žerotína, Blatna, Hříškova a Hvizdalky. Výskyt byl v roce 1981 zaznamenán i u Postoloprt a Staňkovic. V těchto případech však šlo o největší pravděpodobnosti o zavlečení nebo vysazení. Druh je hodnocen podle vyhlášky zákonu o ochraně přírody a krajiny jako ohrožený. **Herbert Tichý**